

MARTS

2016

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja **ZIŅNESIS**

Izstāde “Prāga caur slepenpolicijas objektīvu. 20. gs. 70.-80. gadu fotogrāfijas”

Izstādes attēls.

No 16. marta līdz 29. maijam LNVM izstāžu zālē Brīvības bulvārī 32, Rīgā, būs apskatāma izstāde, kurā eksponētās fotogrāfijas savulaik uzņemtas sociālistiskajā Čehoslovākijā un kuru autori ir toreizējās ČSSR politiskās policijas jeb slepenpolicijas darbinieki – aģenti.

Politiskā policija piesaistīja desmitiem cilvēku, lai dokumentētu izsekojamo objektu visparastākās privātās dzīves norises.

Līdzās “vajadzīgajiem” fotokadriem saglabājušies arī daudzi tādi attēli, kuriem drīzāk ir laikmeta liecības nozīme – tajos redzama Prāga un tās iedzīvotāji pēdējās divās sociālisma ēras desmitgadēs.

Izstādi veidojis Totalitārisma pētniecības institūts Prāgā.

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs
Lāčplēša iela 106/108, Rīga LV-1003, tālr. 67223004, e-pasts: muzejs@lnvm.lv

WWW.LNVM.LV

NODAĻAS:

LNVM pamatekspozīcija
un izstāžu zāles
Brīvības bulvāris 32,
Rīga LV-1050
tālrunis: 67221357
e-pasts: info@lnvm.lv

LNVM nodaļa „DAUDERI”
Sarkandaugavas iela 30,
Rīga LV-1005
tālrunis: 67391780
e-pasts: dauderi@lnvm.lv

LNVM nodaļa ĀRAIŠU
ARHEOLOGISKAIS MUZEJPARKS
Āraiši, Amatas novads LV-4140
tālrunis: 64107080
e-pasts: araisi@lnvm.lv

LNVM nodaļa
TAUTAS FRONTES MUZEJS
Vēcpilsētas iela 13/15,
Rīga LV-1050
tālrunis: 67224502
e-pasts: tfm@lnvm.lv

Izstādes

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS
pamatekspozīcija un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: no 16. marta līdz 29. maijam

izstāde “Prāga caur slepenpolīcijas objektīvu. 20. gs. 70.-80. gadu fotogrāfijas”

laiks: līdz 18. septembrim

izstāde “Ceļā uz latviešu tautu”

laiks: līdz 13. martam

izstāde “Jānis Krēslīņš – latviešu tradicionālo kultūras vērtību izzinātājs”

pastāvīgā ekspozīcija

“Latvijas senvēsture”, “Livonija”, “Latvijas teritorija un iedzīvotāji 16.–18. gs.”,

“Kurzemes un Zemgales hercogiste 16.-18. gs.”,

“Muiža un muižniecība 17.–19. gs.”, “Zemnieku tradicionālais dzīvesveids 19. gs.”,

“Dzīvesvide un ikdiena 19. gs. un 20. gs. sākumā: bīdērmeiera un jūgendstila interjeri”,

“Tehniskā modernizācija 19. gs. un 20. gs. sākumā”,

“Latvieši 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve”,

“Latvijas Republika. 1918.–1940.”,

“Art Deco interjers Latvijā 20. gs. 30. gados”,

“Latvijas Republikas okupācija un pievienošana PSRS. 1940.–1941.”,

“Totalitāro okupācijas režīmu represijas pret Latvijas iedzīvotājiem. 1940.–1953.”,

“Padomju vara Latvijā: ideoloģija, pārvalde un saimniecība. 1944.–1985.”,

“Ikdienas dzīve Padomju Latvijā. 20. gs. 60. gadu dzīvokļa interjers”,

“Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošana”.

Pieejamas nodarbību telpas skolēniem muzejpedagoģiskajām programmām “Senā skola”, “Viduslaiku bruņinieki” un citām aktivitātēm.

pastāvīgās izstādes

“Senā skola”, “Nauda Latvijā” un “17. – 19. gs. portreti no LNVM krājuma” (jaunums!)

vieta: LNVM nodaļa “DAUDERI”

Sarkandaugavas ielā 30, Rīgā

laiks: no 9. marta līdz 3. aprīlim

Jekaterīnas Beļajevas (Latvija) un Merijas Džangas (*Hong Ge Zhang*, Ķīna) ķīniešu glezniecības un kaligrāfijas darbu izstāde “Pavasaris atnāks. Ziedi uzplauks”

pastāvīgās izstādes

“Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, “Gaida Graudiņa kolekcija”, “Dauderu vēsture”

vieta: LNVM nodaļa TAUTAS FRONTES MUZEJS

Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā

pastāvīgā ekspozīcija

“Atmoda – LTF – neatkarība”

LNVM izstādes ārpus muzeja **izstāde “Rīgas pilij – 500”**

vieta: Latvijas Republikas Saeimas bibliotēka | laiks: līdz 30. aprīlim

LNVM virtuālās izstādes

YouTube kanālā *LatvijasNacionālais_vēstures_muzejs LNVM* apskatāmas virtuālās izstādes, kurās ietverti muzeja kolekciju izcilākie priekšmeti un dokumenti. Izveidota slaidrāde par etnogrāfiskajām saktām, kāzu fotogrāfijām, tautastērpiem, Pieminekļu valdes fotokolekciju, Ādama Alkšņa zīmējumiem, Kuzņecova porcelānu u.c. Tapušas arī izstādes par Raini un Aspaziju Kastaņolā, par Brīvības pieminekli, par “Rietumeiropas dālderī”. Jaunākās izstādes ir “Barikādēm – 25” un “Ieskats Pieminekļu valdes etnogrāfiskajās ekspedīcijās”.

Pasākums

Izglītojošas nodarbības skolēniem pavasara brīvdienās

vieta: **LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS**
pamatekspozīcija un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā
laiks: no 15. līdz 18. martam plkst. 12.00

INDIVIDUĀLI, KOPĀ AR DRAUGIEM VAI ĢIMENI

15. martā plkst. 12.00

“Ceļojums kopā ar Čipu un Capu”

Jauna muzejpedagoģiskā programma sākumskolas skolēniem, kuras laikā skolēni iepazīstas ar muzeja pamatekspozīciju no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām kopā ar suņu tēliem – Čipu un Capu. Nodarbība balstīta uz izdevumu „Iepazīsties ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju! Ceļvedis Latvijas vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām”.

16. martā plkst. 12.00

“Gatavošanās eksāmenam Latvijas vēsturē”

Nodarbība, kuras laikā 9. un 12. klašu skolēni kopā ar gidu muzeja pamatekspozīcijā izzina un atkārto Latvijas vēstures nozīmīgākos notikumus, iepazīst daudzveidīgus muzeja krājuma priekšmetus – svarīgus vēstures avotus, aizpilda darba lapas.

17. martā plkst. 12.00

“Pavasara gadskārtas”

Muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni paplašina zināšanas par latviešu zemnieku sētā darāmajiem pavasara darbiem, gadskārtu svētkiem un ticējumiem, iepazīst ekspozīcijā redzamos darba rīkus, sadzīves priekšmetus. Nodarbība paredzēta 1.-6. klašu skolēniem.

18. martā plkst. 12.00

“Senā skola”

Muzejpedagoģiskā programma, kura notiek īpaši iekārtotā nodarbību zālē ar senajiem skolas soliem, tāfeli un citiem priekšmetiem, kas ļauj iejusties 19. gs. beigu un 20. gs. sākuma skolā, uzzināt par skolas gaitām pirms 100 gadiem. Nodarbība paredzēta 1.-6. klases skolēniem.

Ieejas biļetes cena: 0.75 EUR skolēniem; 1.50 EUR studentiem, pensionāriem, 3 EUR pieaugušajiem.

Attēlā: ieskats nodarbībā skolēniem muzeja ekspozīcijā. Vada LNVM muzejpedagoģe Ilze Miķelsone. Foto: LNVM.

Pasākums

Nodarbība bērniem “Pavasara saulgriežus gaidot”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: 12. martā plkst. 12.00

Tuvojas Lieldienas, tāpēc nodarbībā mazajiem stāstīs par pavasara saulgriežiem un ar tiem saistītām tradīcijām, kā arī par savulaik ikgadējiem pavasara lauku darbiem. No muzeja plašā krājuma atlasīti priekšmeti liecinās par latviešu dzīvesveidu senākos laikos un varēs arī aplūkot koka traukus, skalu turētājus, lukturus un sveču traukus, sulu tecināmās renes, piestas, pītus grozus, sētuves u.c.

Mazie un lielie šā pasākuma

apmeklētāji arī uzzinās, pēc kādām zīmēm dabā mūsu senči spēja noteikt gaidāmos laika apstākļus pavasarī, vasarā un rudenī. Būs jāmin mīklas un jāatbild uz dažādiem jautājumiem. Ar uzdevumu kartes palīdzību bērniem muzeja ekspozīcijā būs jāatrod Lielās dienas pārsteigumi.

Vecāki aicināti fotografēt un filmēt!

Par ģimeni šo nodarbību kontekstā muzejs uzskata pirmsskolas un jaunāko klašu bērnus, kurus pavada pieaugušie (vecāki, radnieki, draugi).

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs reizi mēnesī rīko nodarbības ģimenēm ar bērniem, aicinot laiku pavadīt kultūrvēsturiskā vidē un izzinot kultūras vērtības.

Maksa par līdzdalību pasākumā 4 EUR neatkarīgi no ģimenes locekļu skaita.

Attēlā: muzeja krājuma priekšmetu kompozīcija nodarbībai. Foto: LNVM.

Pasākums

Seminārs vēstures un kulturoloģijas skolotājiem

“Latvieši 19. gs. 2. pusē – 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

konferenču zāle Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: 17. martā plkst. 10.30

Programma

10.30 reģistrācija, kafija.

11.00 – 11.30 "Latviešu *atklāšana*: apgaismība un tautas izglītības centieni Baltijā 18.-19. gs.". Imants Cīrulis, LNVM Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures nodaļas pētnieks;

11.30 – 12.00 “Ēveles draudzes mācītāja Antona Georga Boses zīmējumi – nozīmīgs vizuālais vēstures avots Vidzemes lauku dzīves un zemnieku sociālā stāvokļa atainojumam 19. gs. vidū”.

Anita Meinarte, LNVM direktora vietniece krājuma darbā;

12.00 – 12.30 “Jānis Krēsliņš – latviešu tradicionālo kultūras vērtību izzinātājs”.

Sanita Stinkule, LNVM Etnogrāfijas nodaļas Rokrakstu, zīmējumu, fotoattēlu un dokumentu kolekcijas galvenā glabātāja;

12.30 – 13.00 "Latviešu sabiedrība 19. gs. otrajā pusē: galvenie pārmaiņu virzieni".

Dr.hist. Toms Ķikuts, LNVM Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures nodaļas vadītājs;

13.00 – 14.00 Ekskursija LNVM jaunatklātajā ekspozīcijas zālē “Latvieši 19. gs. 2. pusē – 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve”. Vada Dr.hist. Toms Ķikuts, LNVM Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures nodaļas vadītājs.

Pasākumi

Etnogrāfes Sanitas Stinkules lekcija “Jānis Krēsliņš – latviešu tradicionālo kultūras vērtību izzinātājs”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Konferenču zāle Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: 19. martā plkst. 12.00

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumā glabājas 297 Jāņa Krēsliņa (1865-?) uzņemtas fotogrāfijas un 79 akvareļi, un eļļas gleznojumi.

Tajos redzami Latvijas lauku iedzīvotāji ikdienas un svētku apģērbā, latviešu zemnieku dzīvojamo un saimniecības ēku kopskati, plāni, apkures ierīču un rotājumu sīkdaļas, apbūves

izkārtojuma plāni, īpašuma zīmes, novadu tradicionālie apģērbi.

Visas fotogrāfijas un zīmējumi tapuši 1894. un 1895. gadā, kad Jānis Krēsliņš piedalījās Rīgas Latviešu biedrības Zinību komisijas rīkotajās ekspedīcijās dažādos Latvijas novados ar mērķi iegūt materiālus Latviešu etnogrāfiskajai izstādei, kas notika 1896. gadā Rīgā, X Viskrievijas arheoloģiskā kongresa ietvaros. Ekspedīciju dalībnieku uzdevums bija savākt iespējami pilnīgus sadzīves priekšmetu un darbarīku komplektus, vērot vietējo sadzīvi, ieražas, fotografēt un zīmēt Vidzemes, Kurzemes un Latgales senos mājokļus un iedzīvotāju senajos apģērbos.

Pavisam notika 11 ekspedīcijas uz dažādiem Latvijas novadiem. Jānis Krēsliņš piedalījās četrās no tām: 1894. gada vasarā viņš kopā ar inženierzinātņu studentu Krišjāni Zīvartu un skolotāju Pēteri Ābolu jeb Abulu (publicējās ar pseidonīmu Tālivaldis) devās ekspedīcijā pa Rietumu un Ziemeļu Vidzemi. 1894. gada Ziemassvētkos Jānis Krēsliņš devās vākt materiālus uz Nīcas, Bārtas, Rucavas un Palangas apkārtni. 1895. gada Lieldienās Krēsliņš devās uz Alsungu, Turlavas, Rumbas un Snēpeles pagasta kuršu ķoniņu ciemiem – Kalējiem, Ķoniņiem, Pliķiem, Ziemeļiem, Dragūniem un Viesalgiem. 1895. gada vasarā – rudenī Krēsliņš apceļoja Latgali, Vidzemes austrumu un vidusdaļu. Pagājušajā gadā, atzīmējot Jāņa Krēsliņa 150 gadu jubileju, LNVM izveidoja māksliniekam veltītu izstādi un sadarbībā ar apgādu “Neputns” klajā tika laists bagātīgs albūms, ko var iegādāties arī muzeja veikalā.

Attēlā: LNVM Etnogrāfijas nodaļas Rokrakstu, zīmējumu, fotoattēlu un dokumentu kolekcijas galvenā glabātāja Sanita Stinkule. Foto: satori.lv

Nodarbība bērniem “Svētdiena kopā ar Čipu un Capu”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

pamatekspozīcija un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: 20. martā plkst. 12.00

Ģimenes ar 5-8 gadu veciem bērniem aicinātas kopā ar muzeja gidu un rotaļu suņiem Čipu un Capu no grāmatiņas “Iepazīsties ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju! Ceļvedis Latvijas vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām” doties ceļojumā laikā. To var darīt arī atkārtoti!

Bērni atraktīvā veidā varēs apskatīt muzeja pamatekspozīciju, aptverot Latvijas vēsturi no senvēstures (pirms 13 000 gadu) līdz pat valsts neatkarības atjaunošanai (pirms 25 gadiem).

Kā cilvēki dzīvoja senatnē, ko prata darīt, kā ģērbās, kā rotājās, kādas mājvietas būvēja, kā gadsimtu gaitā mainījās viņu dzīvesveids – to mazajiem saprotamā valodā izstāstīs muzejpedagoģe Ilze Miķelsone, stāstījumu papildinot ar dažādu priekšmetu demonstrēšanu.

Nodarbības saturs saistīts ar grāmatiņu “Iepazīsties ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju! Ceļvedis Latvijas

vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām”. To var iegādāties muzeja veikalā 2. stāvā.

Izdevuma cena – 2 eiro. Ieejas maksa – ģimenes biļete 4 eiro vērtībā.

Nodarbība notiks arī 24. aprīlī un 29. maijā. Attēlā: mākslinieces Ditas Pencas zīmētie suņi Čips un Caps.

Bezmaksas apmeklējums un izmaiņas darba laikā

26. martā no plkst. 10.00 līdz plkst. 16.00 ikviens bez maksas var apmeklēt LNVM pamatekspozīcijas un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā.

25. un 27. martā muzejs slēgts.

LNVM nodaļas Tautas frontes muzejs apmeklējums Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā – bez maksas.

Čehoslovākijas Sociālistiskās Republikas slepenpolicijas fotogrāfiju izstāde

No 16. marta līdz 29. maijam LNVM izstāžu zālē Brīvības bulvārī 32, Rīgā, būs apskatāma unikāla izstāde “Prāga caur slepenpolicijas objektīvu. 20. gs. 70.-80. gadu fotogrāfijas”, kas tapusi sadarbībā ar Čehijas Republikas vēstniecību Latvijā.

Eksponētās fotogrāfijas savulaik uzņemtas sociālistiskajā Čehoslovākijā un to autori ir toreizējās ČSSR politiskās policijas jeb slepenpolicijas darbinieki – aģenti.

Vairumā gadījumu tie paši nezināja, kas paliks fiksēts attēlā – fotoaparāts, pildot darba uzdevumus, bija jāslēpj zem mēteļa, čemodāniņā vai somā un slēdzis jāspiež brīdī, kad “objekts”

(tā slepenpolicisti sauca izsekojamos cilvēkus) bija nonācis paslēptā objektīva priekšā.

Tādējādi fotofilmiņu negatīvos palika daudz tādu kadru, kurus, fotografējot citos apstākļos, autori nemaz nebūtu uzņēmuši.

Prāga tajos redzama noplukušām namu fasādēm, pilna ar sastatnēm un divtaktu automobiļiem, bez tūristiem, bez restorānu terasēm un reklāmām, radot iespaidu par pelēku, nemīlīgu un tumšu pilsētu, kuras ielas pirmajā acu uzmetienā, šķiet, burtiski izmirušas. Cilvēki, ko aģenti savās izsekošanas gaitās fotoaparātos fiksējuši nejauši, ir it kā ierāvušies sevī, izbiedēti.

Simboliski, ka vienīgie, kuri fotogrāfijās rada relatīvi atbrīvotu iespaidu, ir tieši izsekošanas “objekti”. Politiskā policija piesaistīja desmitiem cilvēku, lai dokumentētu visbanālākās viņu privātās dzīves norises: ar ko tiekas, ko runā, ko ēd, ko pērk, ko lasa, ar ko guļ.

Izsekošanai pakļautie cilvēki fotogrāfijās smejas, dažkārt pat uzsmaida slepenajiem fotogrāfiem – saprotot, ka to nepārtrauktā klātbūtne viņu ikdienā nav nejaušība vien.

Šo izstādi 2009. gadā Čehijas Republikas Eiropas Savienības Padomes prezidentūras ietvaros veidojis Totalitārisma pētniecības institūts Prāgā.

Publicitātes attēls.

Jauna pastāvīgā izstāde “17. – 19. gs. portreti no LNVM krājuma”

Latvijas vēstures pamatekspozīciju, kas muzejā izvietota vairāk nekā 20 zālēs, marta vidū papildinās jauna pastāvīgā izstāde. Tā iepazīstina ar unikālu mākslas mantojumu, vienlaikus sniedzot ieskatu Latvijas vēsturē nozīmīgo personu biogrāfijās.

Ap 17. gs. vidu portretu glezniecībā parādījās baroka stila iezīmes un pieauga laicīgā portreta nozīme. Galvenie pasūtītāji bija Kurzemes hercogi, muižniecība, garīdznieki un turīgākie pilsētnieki. Taču par gleznu krājumiem Kurzemes hercogu pilīs un ģimenes portretu galerijām muižu interjeros liecina tikai atsevišķi līdz mūsu dienām saglabājušies darbi.

Izstādē eksponēti četri 17.–18. gs. portreti no fon Taubes dzimtas portretu galerijas Ērberģes muižā. Nezināma fon Taubes dzimtas vīrieša portrets (17. gs. 70. gadi) pārstāv baroka laikmetā izplatītu kompozīcijas tipu – “bruņinieku portretu”. Portretētais muižnieks ir attēlots tērpies

bruņās, akcentējot dzimtas dižciltību un tās seno izcelsmi.

Ērberģes muižā sākotnēji atradies arī H.K. Loitnera

1719. g. gleznotais Frīdriha Vilhelma fon Taubes portrets –

kopija no nezināma mākslinieka 1665. g. oriģināla, kas

apliecina “bruņinieka tipa” portretu tradīcijas popularitāti arī

18. gs. Muižnieka atveidojumu papildina dzimtas ģerbonis un

uzraksts, kas paskaidro attēlotās personas ieņemamos amatus

hercoga dienestā.

Baroka laikmeta portretu glezniecības spožākais uzplaukums

Kurzemes un Zemgales hercogistē attiecas uz 18. gs. vidu un

otro pusi – hercogu Ernsta Johana Bīrona un Pētera Bīrona

valdīšanas laiku, kad tur darbojās Leonhards Šorers, Frīdrihs

Hartmans Barizjēns, Johans Gotlībs Bekers u.c. mazāk

pazīstami portretisti, kuru darbi ir eksponēti šajā izstādē.

19. gs. pirmajā pusē portreta žanrs Latvijas lokālajā glezniecībā

ieņēma vadošo vietu. Portretus gleznoja gandrīz visi gan

vietējie, gan īslaicīgi Baltijas provincēs ieceļojušie mākslinieki. Nozīmīgākā portretu pasūtītāja

bija vietējā muižniecība, tomēr, pieaugot materiālai rocībai un vēlmei apliecināt savas kārtas

prestīžu, būtisku pasūtītāju loku veidoja pilsoniskās aprindas. Bīdermeiera laikmetā tik iecienītos

bērnu portretus pārstāv berlīnieša Karla Ferdinanda Vilhelma Krīgera (ap 1800 – pēc 1860)

Bīriņos 1858. g. gleznotais Adas un Lullas fon Pistolkorsu dubultportrets.

Drēzdenē dzimušā un Drēzdenes Mākslas akadēmijā izglītību ieguvušā ražīgā portretista Jūliusa

Dēringa (1818 – 1898) radošā darbība kopš 1845. g. līdz pat

mūža nogalei bija cieši saistīta ar Jelgavu. 1849. g. viņš Jelgavā

uzgleznoja Johana Frīdriha Vilhelma fon Hāna un Adelheides

Agnēzes Marijas fon Hānas portretus.

Pilsonisko aprindu portretu izstādē raksturo Bočagovu un

Nazarovu ģimenes portreti. Ivana Bočagova un viņa sievas

Jeļenas ģīmetnes (19. gs. 20. gadu beigas) ir interesantas

ikonogrāfiskā ziņā, jo portretēto veidols rāda, kā Rīgas krievu

tirgotāju vidē saglabājās tradicionālā apģērba noturība.

1842. gadā Bočagovu meita Nadežda salaulājās ar Tveras

tirgotāju Ivanu Nazarovu. Domājams, ka abi pāra portreti, kuru

autors nav zināms, tapuši dažus gadus pēc kāzām. Nazaroviem

pavisam bija septiņi bērni. Vecākā meita, 1843. gadā dzimusi

Jeļena nomira 1863. gada 23. novembrī no tuberkulozes.

Neilgi pirms nāves – ap 1860. gadu jauno meiteni gleznojis

Johans Lēberehts Eginks (1784 – 1867).

Attēlos: (augšā) Kurzemes un Zemgales hercogienes Annas Šarlotes Dorotejas portrets. Mākslinieks Frīdrihs Hartmans Barizjēns. Ap 1780. gadu; (lejā) Jeļenas Nazarovas portrets. Mākslinieks Johans Lēberehts Eginks. Ap 1860. gadu. LNVM krājums.

“Dauderos” ķīniešu glezniecības un kaligrāfijas darbu izstāde

Turpinot iepriekšējā – Tautas lietišķās mākslas studijas “Rezēda” izstādē aizsākto ziedu tematiku, LNVM nodaļā “Dauderi” 9. martā tiks atklāta Jekaterīnas Beļajevas (Latvija) un Merijas Džangas (*Hong Ge Zhang*, Ķīna) ķīniešu glezniecības un kaligrāfijas darbu izstāde “Pavasaris atnāks. Ziedi uzplauks”.

Tā būs apskatāma līdz 3. aprīlim.

Abas mākslinieces, kas satikās un saprata viena otru no pusvārda, apvienojās kopīgas izstādes radīšanai, jo runā mākslas valodā ārpus laika un telpas.

Jekaterīna Beļajeva ir māksliniece, ilustratore, bērnu studijas “Perspektivart” un ķīniešu glezniecības studijas “Lidojoša ota” vadītāja.

Merija Džanga ir māksliniece, slavena arhitekte un celtniecības

projektu vadītāja, kura pēdējos divus gadus dzīvo Latvijā un nodarbojas ar savu sirdslietu – mākslu. Izstāde veltīta ziedu tēmai, draudzībai un dzīvības atmodai pēc ziemas miega. Vairums gleznu ir radītas ķīniešu tradicionālajā žanrā “ziedi-putni” se-i veidā, tas ir, bezkontūras tušai brīvi plūstot. Ekspozīciju papildina daži grafikas darbi, fotogrāfiju albumi, instalācijas.

Attēlā: izstādes plakāts un Merijas Džangas zīmējums.

Muzeja jaunās sejas

Pēdējos gados Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā darbu uzsākuši daudzi gados jauni un izglītoti speciālisti. Turpinām iepazīstināt ar LNVM jaunajiem darbiniekiem.

IEVA OZOLA pabeigusi Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāti, iegūstot bakalaura grādu izglītībā, ar specializāciju mākslas un kultūras vēsturē. Studijas turpinātas Latvijas Kultūras akadēmijā, iegūstot maģistra grādu mākslā, ar specializāciju Muzeju un kultūras mantojuma speciālists. Interese par muzejiem radusies jau pamatskolas laikā Jēkabpilī, kad Ieva vasaras brīvlaikos strādāja Jēkabpils vēstures muzejā – Krustpils pilī un Sēļu sētā. Vēlāk studiju starplaikā kā brīvprātīgā darbojusies Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā.

Lai arī pirmais nopietnais darbs bija saistīts ar pedagoģiju – Ieva palīdzēja Ogres tehnikuma topošajiem dizaineriem apgūt mākslas, kultūras, dizaina un stila vēsturi, interese par muzejiem tomēr palika nemainīga. Un pagājušā gada septembrī Ieva sāka strādāt LNVM

Muzejpedagoģijas un izstāžu departamentā par muzejpedagoģi. Muzejā Ievai visvairāk patīk dažādība, darbs ar cilvēkiem un lieliskais darba kolektīvs. Brīvajā laikā Ievai patīk ceļot, peldēt, apmeklēt teātri un izstādes. *Foto no personīgā arhīva.*

Lindas Norisas semināros bagātina zināšanas muzeoloģijā

No 10. līdz 18. februārim Rīgā un Tukumā notika ASV muzeju ekspertes, bloga “The Uncatalogued Museum”, grāmatas “Creativity in Museum Practice” līdzautoras Lindas Norisas lekciju un semināru cikls “Dialogā balstīta mācīšanās: radošums muzeja darbā”.

Četras no septiņām nodarbībām notika Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā – divas lekcijas, kurās kopumā piedalījās 115 dalībnieku, un divi semināri, kurus kopā apmeklēja 67 dalībnieki.

LNVM Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures nodaļas vadītājs Toms Ķikuts, vadot ekskursiju muzeja ekspozīcijā, Lindai Norisai iezīmēja gan muzeja pagātņi, gan tagadni un nākotni, akcentējot 20. gs. atspoguļojumu ekspozīcijā. Savukārt Muzejpedagoģijas un

izstāžu departamenta vadītāja Astrīda Burbicka vadīja ekskursiju muzeja pamatekspozīcijā kolēģiem no citiem muzejiem.

LNVM bija ne tikai semināru norises vieta, vairākās vieslektores nodarbībās piedalījās arī paši muzeja darbinieki no Vēstures departamenta, Numismātikas nodaļas, Arheoloģijas departamenta,

Restaurācijas departamenta, Muzejpedagoģijas un izstāžu departamenta, Dauderu nodaļas un Āraišu arheoloģiskā muzejparka. Lekcijās un semināros tika skarti tādi jautājumi kā sabiedrības iesaistīšana muzeja darbā, radošums muzejā, sadarbības tīklu veidošana, muzeja apmeklētāju un auditorijas vajadzību noteikšana, ģimenēm draudzīgas ekspozīcijas veidošana un lieliskas muzeja ekskursijas radīšana.

Lindas Norisas lekcijas un semināri deva iespēju ne tikai papildināt zināšanas muzeoloģijā, bet arī satikt kolēģus no citiem muzejiem. Projektu īstenoja Latvijas Kultūras akadēmija sadarbībā ar Baltijas Muzeoloģijas veicināšanas biedrību, Latvijas Kultūras ministriju un Žaņa Lipkes memoriālu, Latvijas Nacionālo vēstures muzeju, Latvijas Dabas muzeju, Rīgas Kino muzeju un Tukuma muzeju, finansiālu atbalstu sniedza Baltijas-Amerikas Brīvības fonds.

Attēlos: ieskats Lindas Norisas vadītajos semināros Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā.

Foto: LNVM.

Nodarbību “Stāsti par bruņiniekiem” apmeklē rekordliels interesentu skaits

3

13. februārī LNVM nodarbību ģimenēm ar bērniem vecumā no 4 līdz 10 gadiem apmeklēja 137 cilvēki. 44 no tiem bija bērnudārza un jaunāka vecuma bērni, 34 jaunāko klašu skolēni, ko pavadīja mammas un tēti, krustmātes un krusttēvi, vecvecāki.

Klausoties muzejpedagoģes Santas Cerbules (augšējā attēlā pa labi) stāstījumā un apskatot atbilstošus muzeja krājuma priekšmetus un atdarinājumus, jaunie vēstures interesenti izzināja viduslaiku bruņinieku dzīvesveidu. Pasākuma noslēgumā dalībnieki iesaistījās teatralizētā uzvedumā, izpildot bruņiniekiem raksturīgus rituālus. Attēlos: ieskats nodarbībā “Stāsti par bruņiniekiem”. Foto: LNVM.

Konference par migrācijas vēsturi

3. februārī Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātē LU 74. konferences ietvaros notika referātu sesija “Bēgšana un migrācija Latvijas vēsturē”. Tajā skatījumu uz vienu no 19. gs. migrācijas aspektiem – piespiedu migrācijām (izsūtījumu kā soda veidu, ar profesionālo darbību, t. sk. karadienestu saistīto iedzīvotāju pārvietošanos), piedāvāja LNVM Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures nodaļas vadītājs Dr. hist. Toms Ķikuts.

Muzeju apmeklē Moldovas Republikas vēstnieks Latvijā

17. februārī Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā viesojās Moldovas Republikas vēstnieks Latvijā Eižēnijs Revenko (*Eugeniu Revenco*) un vēstniecības darbinieki. Vizītes laikā viesi LNVM direktora Arņa Radiņa vadībā iepazīnās ar Latvijas vēstures ekspozīciju un izstādi “Ceļā uz latviešu tautu”, kā arī apsprieda iespējamās sadarbības virzienus.

Attēlā: muzeja direktors Dr. hist. Arnis Radiņš (centrā), pa labi – Eižēnijs Revenko, Moldovas vēstnieks Latvijā, un Moldovas vēstniecības darbinieki. Foto: LNVM.

Gandrīz profesionāla saruna

20. februārī muzejs aicināja uz tikšanos ar izstādes “Ceļā uz latviešu tautu” veidotājiem – LNVM Arheoloģijas departamenta pieredzējušajiem speciālistiem Dr. hist. Vitoldu Muižnieku, Dr. hist. Baibu Vasku, Baibu Dumpi, Iritu Žeieri. Pasākuma apmeklētāji izrādījās īsti arheoloģijas entuziasti un pazinēji, kuri vēlējās padziļināti iepazīties ar izstādi un iztaujāt par eksponātiem, kā arī saņemt atbildes uz interesējošiem jautājumiem. Saruna ritēja ilgāk par trim stundām.

Attēlā: tikšanās reizē ar arheologiem. Centrā – LNVM arheoloģe Dr. hist. Baiba Vaska. Foto: LNVM.

Nozīmīgs dāvinājums

Februāra nogalē Latvijas Nacionālais vēstures muzejs saņēma vērtīgu dāvinājumu no rīdzinieces Mirdzas Valmanes, kura muzejam nodeva sava vīra onkuļa Pētera Šmita (attēlā) Triju Zvaigžņu ordeni, fotogrāfijas un dokumentus.

Pēteris Šmits (1878–1949) dzimis Lubānas pagastā, 1899. gadā nokārtojis skolotāja eksāmenu un sācis darbu skolās. Lielāko mūža daļu veltījis darbam Lubānas pagasta Cepurītes skolā. Bijis 1905. gada revolūcijas dalībnieks, par ko liecina muzejam nodotā biedrības “Piektais gads” 1928. gadā sastādītā izziņa. 1929. gadā Pēteris Šmits par izcilu darbu Lubānas Cepurītes skolā apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa V šķiru. Ordenis, kopā ar ordeņa miniatūru, kas ievietoti teicami saglabātā kastītē, kā arī ordeņa diploms tagad nonākuši LNVM Numismātikas nodaļas faleristikas kolekcijā.

Muzeju krātuvju kompleksu cels “Re&Re”

Iepirkumā par Muzeju krātuvju kompleksa būvniecības darbu veikšanu Pulka ielā 8, Rīgā, uzvarējusi piegādātāju apvienība “Re&Re” un uzņēmums “RERE04”. Būvdarbu kopējā līgumcena ir 20 478 622 eiro bez PVN.

Lēmums par “Re&Re” uzvaru pieņemts, jo “LNK Industries” savu 21. janvārī iesniegto sūdzību atsauca. Rekonstruētajā Muzeju krātuvju kompleksā atradīsies Latvijas Nacionālā vēstures muzeja, Rakstniecības un mūzikas muzeja, kā arī Latvijas Nacionālā mākslas muzeja krājumi.

Muzejā strādāja 18 “ēnas”

Jau tradicionāli LNVM piedalījās ikgadējā Ēnu dienā, dodot iespēju vidusskolēniem iepazīt muzeja darba vidi un apstākļus. 10. februārī muzejā ieradās astoņpadsmit jaunie “ēnotāji”. Madara Vīdasa, Laura Meirāne un Linda Medjankina ēnoja Arheoloģijas departamenta krājuma glabātājus, Sabīne Stirniņa un Anna Tihonova ēnoja Arheoloģijas departamenta pētniekus, Veronika Solovjova – Vēstures departamenta vadītāju, Sāra Abrasimova, Ginta Egle, Paula Luīze Daugule, Ingmārs Sikle ēnoja Vēstures departamenta krājuma glabātājas, Lita Laine Maculēviča – Etnogrāfijas nodaļas krājuma glabātāju, Viktorija Petrova, Rasma Kronkalne – Restaurācijas departamenta restauratores, Arturs Romeiko, Krista Vilcāne, Leontīne Dovgane – Numismātikas nodaļas krājuma glabātājas, Katrīne Lankrete un Emīls Seleckis ēnoja LNVM nodaļā Tautas frontes muzejs.

Attēlos: ieskats Ēnu dienas norisēs. Foto: LNVM.

Nodarbība dienas aprūpes centrā

Jau vairākus gadus Latvijas Nacionālo vēstures muzeju bieži apmeklē biedrības “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” dienas aprūpes centra “Cerību māja” audzēkņi audzinātāja Nikolaja Jermašonoka vadībā. Vecākās sociālās darbinieces Daces Bonderes aicināta, LNVM muzejpedagoģe Santa

Cerbule 23. februārī devās viesos uz mājīgo dienas centru Rēzeknes ielā 2a, lai novadītu nodarbību “Mode un uzvedības kultūra no 17. gs. līdz 20. gs. vidum”.

Ik dienu centrā uzturas 26 audzēkņi. Modes vēstures līkloči klātesošajiem šķita patiesi interesanti, par to liecināja skaļie “oh” izsaukumi, kad uz ekrāna pavīdēja kādas hercogienes vai karaļa portrets.

LNVM un dienas aprūpes centra sadarbība turpināsies, un drīzumā tā audzēkņi apmeklēs kādu no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja muzejpedagoģiskajām nodarbībām.

Attēlā: LNVM muzejpedagoģe Santa Cerbule (priekšplānā) dienas aprūpes centrā “Cerību māja”.

Kaimiņi un radio “Dauderos”

18. februārī LNVM nodaļā “Dauderi” ciemojās draugi un sadarbības partneri no Rīgas Centrālās bibliotēkas Sarkandaugavas filiālbibliotēkas. Apskatīja gan muzeja pastāvīgo ekspozīciju, gan tematiskās izstādes, kopīgi ar “Dauderu” darbiniecēm apsprieda darba aktualitātes. Savukārt plašāka auditorija par “Dauderiem” uzzināja Latvijas Radio 2 raidījumā “Dzīves virtuve. Muzeju ceļvedis”, kurā viesojās “Dauderi” vadītāja Olga Miheloviča. Raidījumu var noklausīties šeit <http://lr2.lsm.lv/lv/lr/arhivs/?adv=1&keyword=dauderi>
Attēlā: iemūžināta tikšanās “Dauderos” Otrā no labās “Dauderi” vadītāja Olga Miheloviča. Fotografēja Ieva Līce.

Skolas aicinātas saņemt 4. maija konferences materiālu krājumu

Izdots 2015. gada 16. aprīlī LNVM notikušās konferences “1990. gada 4. maijs: no Latvijas PSR uz Latvijas Republiku” materiālu krājums. Konferenci organizēja Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 4. maija Deklarācijas klubs, Valsts izglītības satura centrs. Krājumā iekļauti Dainā Ivāna, Gunāra Kusiņa, Arnolda Bērza, Mārtiņa Virša, Gata Krūmiņa, Jāņa Dinēviča un Veltas Čebotarenokas referāti, LNVM direktora Arņa Radiņa teiktā uzruna, filmogrāfija un bibliogrāfija par Trešo Atmodu. Izdevums domāts Latvijas vispārizglītojošām skolām un ir bez maksas. Saņemšanas vieta – LNVM, Brīvības bulvārī 32, 2. stāvā – muzeja veikalā muzeja darba laikā (otrdien – svētdien no plkst. 10.00 līdz plkst.17.00).

Ģimenes iepazīst Latvijas vēsturi

Otro tematisko nodarbību “Svētdiena kopā ar Čipu un Capu” 28. februārī apmeklēja 31 dalībnieks, no tiem 13 pirmsskolas vecuma bērni un 3 skolēni.

Nodarbības dalībnieki kopā ar gidu Ilzi Miķelsoni un mākslinieces Ditas Pencs radītajiem rotaļu suņu tēliem Čipu un Capu veica tālu ceļojumu laikā – no 13 000 gadu senas pagātnes līdz pat valsts neatkarības atjaunošanai pirms 25 gadiem.

Pirmsskolas vecuma bērni, kuri jau mācēja rakstīt, ar prieku pildīja grāmatiņas “Iepazīsties ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju. Ceļvedis Latvijas vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām” uzdevumus. 17 pieturās muzeja ekspozīcijas zālēs bērni uzklausa gida stāstījumu un arī apskatīja priekšmetus, aptaustīja to atdarinājumus, lai labāk izprastu, kā vienā vai otrā vēstures periodā dzīvoja

mūsu senči - ko prata darīt, ko ģērba mugurā, kā rotājās, kur dzīvoja, ko ēda.

Bērniem ļoti patika rotaļu suņu tēli. Un viens no pasākuma dalībniekiem pat bija paņēmis līdzīgu rotaļu sunīti, lai iepazīstinātu to ar Čipu un Capu.

Foto: ieskats nodarbībā LNVM ekspozīcijā. Pirmā no kreisās muzejpedagoģe Ilze Miķelsone. Foto: LNVM.

Ceļojošās izstādes skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm piedāvā šādas ceļojošās izstādes:

1. “Latvija: Tauta. Zeme. Valsts”;
2. “Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918.–1921.”;
3. “Patiesība par Lielvārdes jostu?”;
4. “Rīgas naudai - 800”;
5. “Mēs, tauta”;
6. “Valsts prezidenta institūcija Latvijā”;
7. “Kas pagātni pētī, nākotni svētī. Pieminekļu valdei – 90”;
8. “Ceļā uz Latvijas brīvību”;
9. “Baltijas brīvības ceļš”.

Ceļojošo izstāžu eksponēšana – EUR 4,27 dienā. Izstādi uzliek un noņem muzeja darbinieki. Transportēšana iespējama vieglajā auto.

Muzejpedagoģiskās programmas un ekskursijas skolām 2015./2016. m.g.

LNVM muzejpedagoģiskās programmas un tematiskās ekskursijas

muzeja pamatekspozīcijā un izstāžu zālēs Brīvības bulvārī 32, Rīgā.

MUZEJPEDAGOĢISKĀS PROGRAMMAS (EUR 7,11)

1. **“Kas ir muzejs?”** (skolēni iepazīstas ar muzeja daudzveidīgajām funkcijām, ar senlietām, kuras glabājas muzejā, uzzina par dažādu muzeja speciālistu – arheologu, etnogrāfu, numismātu u.c. darba specifiku; darba lapas). 1.–6. kl.
2. **“Mana mīlākā rotaļlieta”** (skolēni uzzina, ar kādām rotaļlietām bērni spēlējās pirms 10, 100 un 1000 gadiem). S/sk.
3. **„Ceļojums laikā kopā ar Čipu un Capu”** (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīsies ar muzeja pamatekspozīciju no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām kopā ar mākslinieces Ditas Pencas radītajiem suņu tēliem – Čipu un Capu. Nodarbība balstīta uz muzeja izdevumu „Iepazīsties ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju! Ceļvedis Latvijas vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām”). S/sk.
4. **“Kā dzīvoja senie ļaudis?”** (skolēni iepazīst Latvijas senvēsturi, kopā ar gidu veido laika līniju no priekšmetiem, kas raksturo akmens, bronzas un dzelzs laikmetu). 1.–6. kl.
5. **“Senā skola”** (skolēni uzzina, kā mācījās zemnieku bērni 19. gs. beigās – 20. gs. sākumā, iepazīst dažādus priekšmetus, kuri raksturo skolu pirms 100 un vairāk gadiem). S/sk., P/sk.
6. **“Latviešu gadskārtas”** (skolēni paplašina zināšanas par latviešu zemnieku sētā darāmajiem darbiem, gadskārtu svētkiem un ticējumiem). S/sk., P/sk.
7. **“Mana Latvija”** (skolēni uzzina par Latvijas dzimšanas dienu un Lāčplēša dienu; darba lapas). S/sk., P/sk.
8. **“Viduslaiku bruņinieki”** (skolēni iepazīst Rīgas pils vēsturi, bruņinieku ieročus, dzīvesveidu. Skolēniem ir iespēja iejusties nelielā bruņinieku svētku ainā, izmantojot viduslaiku tērpu un apbruņojuma atdarinājumus). P/sk.
9. **“Mode un uzvedības kultūra 17.–20. gs.”** (skolēni uzzina, kā gadsimtu laikā mainījās modes tendences un kuras no tradīcijām ir saglabājušās līdz mūsdienām; darba lapas). P/sk., V/sk.
10. **“Ražots Latvijā”** (skolēni iepazīst LR saimniecības, īpaši rūpniecības, attīstību). P/sk., V/sk.
11. **“Padomju cilvēka ikdienas dzīve. 20. gs. 40.–80. gadi”** (programmā izmantotas fotogrāfijas u.c. vēstures avoti no LNVM krājuma, darba lapas). P/sk., V/sk.
12. **“Gatavošanās eksāmenam”** (skolēni kopā ar gidu muzeja pamatekspozīcijā atkārtoti Latvijas vēstures pamattēmas; darba lapas). 9. kl. un 12. kl.
13. **“Latvija laika posmā no valsts dibināšanas līdz mūsdienām”** (vēstures notikumu un procesu apskats, izmantojot fotogrāfijas, rakstītos vēstures avotus un vēstures literatūru, lai gatavotos eksāmenam vēsturē). P/sk., V/sk.

TEMATISKĀS EKSKURSIJAS EKSPŌZĪCIJĀ (AR DARBA LAPĀM) (EUR 8)

1. "Latvijas senvēsture. 11. g. t. pr. Kr.–1200. gads" (5 zāles);
2. "Livonija. 13.–16. gadsimts" (1 zāle);
3. "Latvijas teritorija un iedzīvotāji 16.–18. gadsimtā" (1 zāle);
4. "Kurzemes un Zemgales hercogiste 16.–18. gadsimtā" (1 zāle);
5. "Muižas un muižniecība 17.–19. gadsimtā" (1 zāle);
6. "Zemnieku tradicionālais dzīvesveids 19. gadsimtā" (3 zāles);
7. "Dzīvesvide un ikdiena 19. gadsimtā un 20. gadsimta sākumā" (1 zāle);
8. "Tehniskā modernizācija 19. gadsimtā un 20. gadsimta sākumā" (1 zāle);
9. "Latvieši 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve" (1 zāle);
10. "Latvijas Republika. 1918.–1940." (3 zāles);
11. "Latvijas Republikas okupācija un pievienošana PSRS. 1940.–1941." (1 zāle);
12. "Totalitāro okupācijas režīmu represijas pret Latvijas iedzīvotājiem. 1940.–1953." (1 zāle);
13. "Padomju vara Latvijā (1944. – 1985.)" (2 zāles);
14. "Valstiskās neatkarības atjaunošana. 1987.–1991." (1 zāle).

"Dauderu" muzejpedagoģiskās programmas Sarkandaugavas ielā 30, Rīgā.

"Dauderu" nama vēsture un interjers, vēstures liecības par Latvijas Republikas laiku (1918.–1940.) Gaida Graudiņa kolekcijā.

MUZEJPEDAGOGISKĀS PROGRAMMAS:

1. "**Dauderu pasakas**" (programma, kurā ar dažādu uzdevumu palīdzību skolēni iepazīstas ar latviešu folkloras mantojumu). S/sk., P/sk.
2. "**Dauderu stāsti**" (programma, kurā skolēni iepazīstas ar interesantiem un neparastiem priekšmetiem no Dauderu krājuma, to stāstiem). P/sk.

Tautas frontes muzejs Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā.

Latvijas Tautas frontes darba telpas, ekspozīcija par Trešo atmodu un LTF lomu Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanā.

Āraišu arheoloģiskā muzejparka muzejpedagoģiskās programmas

1. "**Akmens laikmets Latvijas teritorijā**" P/sk.
2. "**Izdzīvo teiku pasauli**" Pirmsskola, S/sk.

Informācija, ekskursiju un muzejpedagoģisko programmu pieteikšana:

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Brīvības bulvārī 32, Rīgā.
Tālrunis: 67221357. Darba laiks: pirmdien – slēgts, otrdien – svētdien no 10.00 līdz 17.00.

LNVM nodaļa “DAUDERI” Sarkandaugavas ielā 30, Rīgā. Tālrunis: 67392229.
Darba laiks: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien - svētdien no 10.00 līdz 17.00.

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS Āraiši, Amatas novads.
Tālrunis: 64107080. Līdz 1. novembrim pirmdien – svētdien no 9.00 līdz 19.00.
No 1. novembra pirmdien, otrdien – slēgts, trešdien – svētdien no 9.00 līdz 16.00.

LNVM nodaļa TAUTAS FRONTES MUZEJS Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā.
Tālrunis: 67224502. Darba laiks: svētdien, pirmdien – slēgts; otrdien - sestdien no 10.00 līdz 17.00.
Ieeja bez maksas.

Muzejpedagoģisko programmu un ekskursiju apmeklējuma cenrādis:

- Skolēniem **EUR 0.75**, pieaugušajiem **EUR 3.00**.
- Muzejpedagoģiskās programmas vadīšana latviešu valodā un krievu valodā pirmskolas, sākumsskolas un pamatskolas grupām **EUR 7.11**.
- Muzejpedagoģiskās programmas vadīšana latviešu valodā vidusskolas grupām **EUR 7.11**.
- **Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs latviešu valodā** un krievu valodā pirmskolas, sākumsskolas un pamatskolas grupām **EUR 8.00**.
- **Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs krievu vai angļu valodā** vidusskolas grupām **EUR 15**.
- Grupām, kurās ir **vairāk par 10 cilvēkiem – atlaide 10%**.
- **Grupas vadītājam un 3 pavadošajām personām** apmeklējums **bez maksas**.
- **Pirmskolas** vecuma bērniem **bez maksas**.

cenrādis

cenrādis			
	LNVN pamatekspozīciju, izstāžu un teritorijas apmeklējums		
1.1.	PAMATEKSPOZĪCIJAS APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.1.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.1.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.1.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.1.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem)	1 apmekl.	4,00
1.2.	MUZEJA VEIDOTAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.2.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.2.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.2.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.2.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	4,00
1.3.	VIESIZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.3.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.3.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.3.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.3.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	4,00
1.4.	PAMATEKSPOZĪCIJAS UN MUZEJA VEIDOTU TEMATISKU IZSTĀŽU APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.4.1.	Pieaugušajiem	1 persona	4,50
1.4.2.	Skolēniem	1 persona	1,20
1.4.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	2,20
1.4.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	6,00
1.5.	Ekskursija muzeja krātuvē (grupā līdz 10 personām)	1 persona	15,00
1.6.	Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs (grupā ne vairāk kā 30 personas) līdz 60 minūtēm		
1.6.1.	latviešu valodā	1 grupa	8,00
1.6.2.	svešvalodā (angļu, krievu, vācu valodā, izņemot krievu valodu 1.–9. klašu skolēniem)	1 grupa	15,00
1.6.3.	krievu valodā 1.–9. klašu skolēniem	1 grupa	8,00
1.7.	“DAUDERU” PARKA BRĪVDABAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.7.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.7.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.7.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.7.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	4,00
1.8.	TAUTAS FRONTES MUZEJA APMEKLĒJUMS – PAR BRĪVU		

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM)

ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā, LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvi - tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozīti, tautastērpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietišķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas u. c. Latvijas vēstures liecības.

Muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kam ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme. LNVM organizē izstāžu darbību Latvijā, veido ceļojošās izstādes, sadarbojas ar Latvijas skolām, iestādēm, izdod rakstu krājumus un citas publikācijas.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļas ir Āraišu arheoloģiskais muzejparks, "Dauderi" un Tautas frontes muzejs.

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKO MUZEJPARKU veido 9.-10. gs. latgaļu nocietināta dzīves vieta – ezerpils (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis) un tās rekonstrukcija, 14.-17. gs. viduslaiku pilsdrupas (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis), un teritorija ar akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijām, kuri izvietoti 12 ha lielā teritorijā Āraišu ezera krastā netālu no Cēsīm. Kopš 20. gs. 90. gadu sākuma to attīstīja kā Baltijā pirmo brīvdabas arheoloģisko muzeju. Citu līdzīgu muzeju vidū Eiropā Āraišu arheoloģiskais muzejparks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu, kas pozitīvi kontrastē ar mūsdienu urbāno vidi.

"DAUDERI" izvietoti vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā - bijušā "*Waldschlösschen*" īpašnieka Ādolfa fon Bingnera ģimenes villā. Jau laikabiedri to atzinuši par vienu no glītākajām Rīgas privātmājām. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci. Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs "Dauderi". 2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu. "Dauderi" piedāvā ne vien izstādes, bet arī izīrē telpas un brīvdabas teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.

TAUTAS FRONTES MUZEJS ir viena no Latvijas jaunāko laiku vēstures liecību krātuvēm, kurā atrodams unikālu priekšmetu un dokumentu kopums, kas vēstī par Latvijas tautas neatkarības centieniem 20. gadsimta nogalē, kas tautas atmiņā iemūžināta kā Latvijas trešā Atmoda. Muzejs glabā vēsturiskās liecības par lielāko Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas perioda tautas kustību – Latvijas Tautas fronti, atainojot Atmodas laika vēsturiskos procesus, notikumus un to dalībniekus.

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS INTERNETĀ

LNVM

<http://www.lnvm.lv>

<http://www.facebook.com/latvijasnacionalais.muzejs>

https://twitter.com/LV_vest_muzejs

YouTube.com – LatvijasNacionālais_vēstures_muzejs LNVM

Instagram: Nacionalais_vestures_muzejs

<http://www.draugiem.lv/www.lnvm.lv>

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS

<http://www.lnvm.lv>

<http://www.facebook.com/araisi.lakefortress>

<https://twitter.com/araisimuseum>

flickr.com – Araisi Iron Age Lake Fortress; vimeo – AraisiLake fortress

“DAUDERI”

<http://www.lnvm.lv>

https://twitter.com/Dauderi_LNVM

<http://www.facebook.com/dauderi.lnvm>

<http://www.draugiem.lv/www.dauderi.lv>

TAUTAS FRONTES MUZEJS

<http://www.lnvm.lv>

twitter – frontes_muzejs_LNVM

facebook – LNVM Tautas frontes muzejs

© Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 2016